ARXIUS

BUTLLETÍ DEL SERVEI D'ARXIUS

NÚMERO 17 PRIMAVERA 1998

QÜESTIONS DE TREBALL

ELS ARXIUS DELS JUTJATS DE BARCELONA

L'any 1932 Fèlix Duran i Cañameras, arxiver de l'Audiència, ja apuntava el llastimós estat dels arxius judicials a Barcelona. La inexistència d'una normativa específica i la migradesa de mitjans materials i de personal especialitzat, han caracteritzat la situació dels arxius judicials. Els espais destinats a «arxiu» esdevenien magatzems de paper amb unes condicions tan precàries per a la conservació de la documentació com òptimes per a la seva eliminació. Pel que fa a aquest últim extrem, s'imposa la distinció de dos nivells de responsabilitats, segons que sigui atribuïble per omissió o per acció. Si en el primer cas, els espais on restava dipositada la documentació judicial duien sovint aparellada la predisposició a fases cícliques d'aleatòria destrucció documental (principalment, arran de fuites d'aigua) i el progressiu procés d'autoexpurgació «natural» (fongs, humitat, rosegadors, insectes), en el segon cas, la dràstica solució als problemes d'espai (inexistència d'un arxiu multijurisdiccional) i la manca de sensibilitat envers el valor històric de la documentació eren moneda de curs cor-rent. Enfront d'aquest negre panorama la publicació del Decret 217 /1990, de 3 de desembre, pel qual el Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya assumí les funcions en matèria de provisió de mitjans materials i econòmics per al funcionament de l'Administració de justícia, marca un punt d'inflexió ja que facilita a la Generalitat encetar un programa d'actuacions en els arxius judicials. En aquest context, des de l'any 1991, s'ha estat treballant per a la implantació d'un sistema d'arxiu comú aplicable als arxius judicials de Barcelona ciutat (SADAJ). Així, coordinats per l'Arxiu Central del Departament de Justícia, a banda de l'Arxiu General del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, actualment disposen de personal especialitzat els arxius centrals dels jutjats d'instrucció i penals, dels jutjats de primera instància i dels jutjats socials.

En aquesta línia, des de mitjan any 1994, els arxivers de Barcelona s'han organitzat en un grup de treball que ha abordat les actuacions següents:

– l'elaboració i la revisió final del manual general sobre els arxius de l'Administració de justícia a Catalunya,

– l'establiment d'uns criteris generals d'avaluació i tria, accés i calendari de transferències de la documentació de l'Administració de justícia,

– participació en els cursos sobre arxivística que organitza anualment el Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada,

– organització de la Primera Reunió de Treball sobre Arxius Judicials a Barcelona, a escala estatal (1996) i previsió de la segona per a enguany.

L'Arxiu Central dels jutjats d'instrucció i penals

L'arxiu custodia 14.500 m lineals de documentació generada pels jutjats municipals i de districte (1920-1989), jutjats d'instrucció (1901-1994), jutjats penals (1989-1993), jutjats de primera instància (1904-1987), Tribunal Tutelar de Menors i jutjats de menors números 1 i 2 (1920-1992), Jutjat Degà (1932-1997). A més a més de la documentació generada pels òrgans judicials, es conserva també un important fons electoral (1977-1996), que tot i tenir una vinculació judicial, no ha estat generat pels òrgans de l'Administració de justícia. Per altra banda, amb motiu de les obres realitzades l'any 1991 als jutjats de guàrdia, 505 m lineals de documentació (1872-1983) corresponent a diversos jutjats foren transferits a l'Arxiu Nacional de Catalunya.

Malgrat l'abast cronològic s'imposa destacar que el gruix de la documentació arrenca dels anys seixanta del segle XX, fet que il·lustra el volum de la destrucció documental i demostra la situació de desemparament en què sovint es troba l'investigador davant dels buits documentals que presenten sèries amb un potencial sociohistòric tan important com ara judicis de desnonament, consentiments paterns, sumaris o expedients de menors.

D'ençà de la creació dels òrgans

SUMARI

QÜESTIONS DE TREBALL
Els arxius dels jutjats de Barcelona
NOUS FONS I DOCUMENTS INGRESSATS ALS ARXIUS
NOUS INSTRUMENTS DE DESCRIPCIÓ DELS ARXIUS
AGENDA
BIBLIOGRAFIA
ARXIU NACIONAL DE CATALUNYA
Els processos de la Reial Audiència ingressats a l'ANC

judicials l'any 1843, el periple dels fons judicials barcelonins ha estat constant: Palau de la Generalitat –seu de l'Audiència–, Palau Dalmases, Palau del Lloctinent, Convent de Sant Gaietà, Convent de Sant Sebastià, Palau de Justícia i cases de particulars, les quals facilitaren especialment la fragmentació dels fons documentals. Per solucionar la situació de moviment dels fons, el Ministeri de Justícia i l'Ajuntament de Barcelona, signaren l'any 1957 un conveni per bastir un edifici de nova planta que acollís tots els jutjats i on la planta soterrània seria destinada a arxiu. L'Ajuntament s'encarregaria de la fàbrica en un terreny de la seva propietat situat al llavors passeig de Víctor Pradera –actual passeig de Lluís Companys–, mentre el Ministeri participaria amb diferents contribucions anuals.

L'any 1978, amb motiu de les obres de consolidació de les estructures de l'edifici, el soterrani fou desallotjat. Una empresa privada, bandejant qualsevol principi arxivístic, transportà la documentació a uns magatzems municipals situats al carrer de Wellington, on romangueren en condicions deficients fins al novembre de l'any 1984. En retornar-la, fou amuntegada, més ben dit, abocada, per tota la superfície de l'arxiu, juntament amb les peces de convicció (principalment, objectes intervinguts en robatoris) i restes de mobiliari, de tal manera que la recuperació de determinats expedients era pràcticament impossible. El 1991 la contractació de quatre arxivers intenta posar fre a la situació caòtica.

A hores d'ara, un cop identificats i inventariats els fons del Jutjat Degà i dels jutjats d'instrucció i penals, alhora que bona part dels fons dels jutjats de primera instància que romanen a l'arxiu, encara no es pot parlar d'una situació plenament normalitzada. Hom disposa d'una base de dades de descripció i préstec de la documentació, s'ha elaborat una proposta de calendari de conservació i transferències i unes taules d'accés, així com també els quadres de classificació del Jutjat Degà i dels jutjats d'instrucció i penals i, mitjançant la participació en el grup de treball creat pel Servei d'Arxius del Departament de Cultura amb aquesta finalitat, els quadres dels jutjats municipals, comarcals i de districte.

ARXIUS. Butlletí del Servei d'Arxius

Edita	Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya
Redacció	Servei d'Arxius, carrer Portaferrissa, 1, 08002 Barcelona
Coordinació	R. Planes i Albets, A. Magrinyà i Rull
Tipografia	Fotocomposició Merit, SCCL
Impressió	A. G. Rodergas. Súria
Tiratge	2.500 exemplars
Dipòsit legal	B-17.466-93
ISSN	1133-3774

L'Arxiu Central dels jutjats socials de Barcelona

L'Arxiu Central actualment conté la documentació dels anys 1983-1995 (5.143 m lineals de documentació) dels 30 jutjats socials de Barcelona (26 de declaratius i 4 d'executius), es troba situat als soterranis de l'edifici de ronda Sant Pere, 41, amb una superfície de 895 m^2.

La documentació dels anys 1939-1976 (1.470 m lineals) es troba al Dipòsit d'Arxius de Cervera (Segarra). La documentació dels anys 1976/77-1982 (1.120 m lineals) s'ha transferit a l'ANC, a partir d'un acord extraordinari entre el Departament de Justícia i el Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya. El personal de l'Arxiu Central està format per una tècnica d'arxius i un agent judicial (a temps parcial amb la biblioteca).

El mes de febrer de 1994 es va adscriure una de les arxiveres de l'Arxiu dels jutjats d'instrucció i penals a l'Arxiu dels jutjats socials de Barcelona, per tal de dur a terme una actuació arxivística en el conjunt de la seva documentació, la qual exposem a continuació.

Davant una documentació que no havia rebut cap tractament arxivístic es va considerar necessari elaborar un sistema eficient d'arxiu que respongués a les necessitats dels jutjats socials i ens permetés realitzar una gestió arxivística de la documentació que han generat les magistratures de treball des del 1939 i que actualment generen els jutjats socials.

Per engegar aquest sistema, es va efectuar un estudi minuciós de la realitat existent en aquell moment, mitjançant una sèrie d'actuacions, que poden agrupar-se en quatre fases: inicial, d'anàlisi, de planificació i d'implantació; i és convenient, quan aquesta última s'hagi completat, preveure una fase d'avaluació i revisió.

En la fase inicial es va portar a terme un estudi exhaustiu de la legislació relativa a les institucions productores de la documentació, es va analitzar l'espai que configura l'Arxiu Central per fer-ne la redistribució més òptima i es va elaborar un inventari inicial de tota la documentació que conformava el fons judicial.

Paral·lelament a la fase inicial, en la fase d'anàlisi es va recollir la màxima informació sobre els arxius de gestió i es va procedir a regular les transferències de documentació a l'Arxiu Central i el servei de préstec, mitjançant l'elaboració i l'aplicació d'uns models d'imprès i d'una normativa de funcionament.

En la fase de planificació es va elaborar un element imprescindible i prioritari per a qualsevol sistema d'arxiu: el quadre de classificació, i es van apuntar els temes següents: el manual específic de l'Arxiu Central, unes propostes d'informatització, de tria i eliminació de la documentació i d'accés a aquesta mateixa documentació, que acabaran de conformar el projecte global de què tractem.

El quadre de classificació de la documentació dels jutjats socials resulta de l'aplicació del criteri funcional o competencial, com a reflex de l'esquema teòric del que han estat, i són, les competències i funcions de les magistratures de treball i dels jutjats socials, des de la seva creació fins als nostres dies. Aquest esquema ens permet classificar i identificar els expedients i la documentació d'acord amb les funcions i activitats de l'organisme, i aconseguir un instrument de treball estable i aclaridor.

Per completar el sistema d'arxiu dels jutjats socials, està en estudi:

– L'elaboració d'una proposta de manual específic de l'Arxiu Central, que inclourà tota la informació necessària per gestionar la documentació, des del moment que es genera a les oficines judicials fins a la seva transferència a l'Arxiu Central.

– La proposta d'informatització, per tal de crear una aplicació informàtica que unifiqui les diferents bases de dades que s'estan utilitzant en cada un dels processos (inventari, registre de transferències, préstec i consulta).

– L'anàlisi del contingut documental i la tramitació dels expedients descrits en el quadre de classsificació, per tal d'apuntar els criteris d'avaluació i tria de la documentació.

Valoració final

Presentades aquestes dues actuacions que responen a dos dels ordres jurisdiccionals unipersonals de l'Administració de justícia (l'ordre penal i l'ordre social), aquest article pretén fer conèixer l'estat actual dels arxius dels jutjats de Barcelona, per tal de poder avançar en el procés d'unificació de criteris en la gestió documental judicial i arribar a un funcionament correcte i a una normalització progressiva dels seus arxius.

Ara bé, com hem vist, la inexistència d'una normativa específica en matèria d'arxius judicials, la conseqüent manca de consciència general per protegir i conservar adequadament la documentació, la insuficiència de dipòsits per absorbir el volum de documentació que generen els òrgans judicials i la manca de mitjans materials i personals dels arxius, ha portat a la situació en què es troben actualment la majoria dels arxius judicials.

Davant aquesta situació, des de l'any 1991 s'està portant a terme des del Departament de Justícia a través de la Direcció General amb l'Administració de Justícia (DGRAJ), que canalitza l'interès dels mateixos responsables dels òrgans judicials respecte a la situació dels seus arxius, un avanç lent però progressiu en la dotació de material i personal. Cada vegada hom és més conscient de la necessitat d'atorgar als arxius judicials un

paper rellevant i prioritari, per tal de contribuir a la millora del funcionament dels òrgans de l'Administració de justícia.

És per això que, tot i tenint en compte la importància de les actuacions realitzades en dos dels arxius judicials de Barcelona, entenem que aquestes es troben en una fase inicial i de desenvolupament, de manera que és evident que resta encara molta feina a fer en aquest àmbit.

Xavier Gayán Félez
Bibiana Palomar i Baró
Lluïsa Rodríguez Muñoz

NOUS FONS I DOCUMENTS INGRESSATS ALS ARXIUS

Novembre-desembre de 1997

Arxiu Històric Comarcal de la Bisbal d'Empordà: llibres mestres del fons patrimonial Riembau de Santa Cristina d'Aro (microfilm); 33 fotografies de la casa Niubó de la Bisbal d'Empòrdà (1997); un vídeo de la Vetllada Teatral de la Bisbal d'Empordà del 31 d'octubre de 1997.

Arxiu Històric Comarcal de Cervera: 5 llibres d'actes de l'Associació de Pares d'Alumnes del Col·legi Públic J. Balmes de Cervera (1973-1995); 29 fotografies (c. 1905-1932).

Arxiu Històric Comarcal de Figueres: fons de les cambres agràries de Pau, Peralada i Vilaür (s. XX), 7 m lineals; fons de la Cooperativa Agrícola de Sant Isidre de Peralada (1936/1943), 1 capsa i 1 llibre; 28 fotografies de l'aviador figuerenc Collar (1933); llibre del registre horari de control de l'espai aeri de la Selva de Mar (març-juliol de 1938).

Arxiu Històric Comarcal de Montblanc: fons de la cambra agrària de Conesa (1949-1993), 2,5 m lineals.

Arxiu Històric de Palafrugell: (setembre-octubre de 1997) quatre cartes entre N. de Carreras i S. Massoni sobre l'homenatge al mestre Barceló (1964-1967); una carta del mestre Barceló a S. Massoni (1956); una fotografia d'A. Hernández Villaescusa, alcalde de Palafrugell els anys 1949-1958; una fotografia d'A. Ristol i Guri, alcalde de Palafrugell (1939); quatre fotografies d'activitats esportives locals (anys quaranta); 197 fotografies de la Festa de la Primavera (1963-1972).

Arxiu Històric Comarcal de Santa Coloma de Farners: fons del mas Puig de Riudarenes (1301-1950), 0,5 m lineals i 76 pergamins; 23 programes de la festa major de Maçanet de la Selva (1994/1997).

Arxiu Històric Comarcal de Sant Feliu de Llobregat: fons de l'Ajuntament de Sant Feliu de Llobregat, sèries de fiscalitat (1983-1995), expedients de lleves (1985-1995) i d'ensenyament (1988-1997) i registre d'entrades i sortides de documents (1993-1996), 59,76 m lineals; 1 protocol notarial de Sant Feliu de Llobregat (1971), 2,6 m lineals, i d'Esparreguera (1971), 0,55 m lineals.

Arxiu Històric Comarcal de Solsona: manuscrit de J. Riba *Novena o septenario a la Virgen SSa. de los Dolores,* de 14 folis + 15 folis del *Sermon de N. Sra. de los Dolores,* que conté un pergamí de Cardona del 1455, març, 17; 1 document solt (1809), mecanoscrit *Ràdio Solsona* de R. Gualdo (1994), 362 fotografies, 44 goigs (1863-1993); 1 vídeo de la Selva (1968), 2 cassets (1995), 2 fullets (1712,1838) i 2 bitllets de Solsona de 1937 (1 i 0,25 PTA).

Arxiu Històric Comarcal de Sort: documents del Consell Comarcal del Pallars Sobirà (1995-1997), 2 m lineals; 101 fotografies (1997).

Arxiu Històric de Tarragona: protocols notarials de Tarragona (1897), 13 volums.

Arxiu Històric Comarcal de Tàrrega: àlbum de 40 fotografies del ball de bastons de Tàrrega (1958-1963); 300 fotografies de carrers de Tàrrega (1958-1997).

Arxiu Històric Comarcal de Terrassa: fons de l'Ajuntament de Terrassa, documents de planejament urbà (1982-1997), 5 m lineals; 46 volums de protocols i 46 de protestos del districte de Terrasssa (1972); fons de l'empresa Casals i Freixa, Scres de G. Vigo (1945-1972), 3 capses.

Arxiu Històric Comarcal del Vendrell: protocols notarials de Torredembarra i el Vendrell (1971), 3,10 m lineals; fons del Consell Comarcal del Baix Penedès, documents de gestió tributària i expedients d'activitas classificades (1990-1996), 8 m lineals; segona transferència del fons de la cambra agrària de Sant Jaume dels Domenys (1944-1994), 3 m lineals; documents de J. Rius i Morgades (1940-1955), 1 capsa.

Gener-febrer de 1998

Arxiu Històric Comarcal de la Bisbal d'Empordà: fons de l'Ajuntament de la Bisbal d'Empordà, expedients de quintes (1989-1996), alcaldia (1983-1996), cultura (1993-1997) i intervenció (1989-1996), 72 capses i 42 llibres; 15 documents de l'antic Ajuntament de Palamós i Vall-llobrega (1727-1796); 1 llibre de registre de socis de la Societat Recreativa de l'Aliança Bisbalenca (1958-1960); documentació del mas Nadal de Santa Cristina d'Aro (1642-1793), 0,13 m lineals; 60 reproduccions de programes antics de teatre de la Bisbal d'Empordà (s. XX); 1 postal antiga dels gegants de la Bisbal d'Empordà (s. XX).

Arxiu Històric Comarcal de Figueres: fons de l'Ajuntament (s. XIX-XX), 8 m lineals, del Jutjat de Pau (s. XIX-XX), 1 m lineal i de l'Escola Pública de Mollet de Peralada (1880/1972), 0,3 m lineals; protocols notarials del districte de Figueres (1897), 12 volums; fons del Sindicat Agrícola de Pau (1937), 0,10 m lineals; fons de la cambra agrària de Vilanova de la Muga (1978-1994), 0,8 m lineals; documentació de la cambra agrària de Capmany (s. XX), 1 carpeta; fons del Moviment de Mestres de l'Alt Empordà (1980/1988), 3 m lineals; nova transferència del fons de l'Ajuntament de Colera (1970/1990), 4 m lineals

Arxiu Històric de Girona: tercera transferència de fons de l'Ajuntament de Quart (1982-1996), 58 capses; documentació de la ponència d'implantació de la contribució territorial urbana (1969-1976) i de la sèrie d'expedients de finques urbanes (1969-1976) del fons de la Delegació Provincial d'Hisenda de Girona, 535 m lineals; fons de la Bòvila Ginesta de Quart (1931-1975), 6 m lineals; dos pergamins (un establiment i una sentència arbitral del castell d'Orriols) del segle XV i dos plecs de documentació privada (s. XIX).

Arxiu Històric Comarcal de Montblanc: expedients generals del Consell Comarcal de la Conca de Barberà (1994), 3,90 m lineals; segona transferència del fons de l'Ajuntament de Conesa (1983-1992), 2,80 m lineals; segona transferència del fons de l'Ajuntament de les Piles (1963-1993), 2,50 m lineals; tercera transferència del fons de l'Ajuntament de Savallà del Comtat (1981-1992), 1,20 m lineals

Arxiu Històric Comarcal d'Osona: fons de l'Oficina Comarcal del Departament d'Agricultura Ramaderia i Pesca (1992-1996), 45,5 m lineals; fons Manuel Riera i Eures (1971-1982), 0,5 m lineals; fons d'imatges Gros-Molas (1908-1928), 263 negatius monoscòpics sobre vidre.

Arxiu Històric de Palafrugell: 11 quaderns escolars i 1 fotografia d'escoles de Palafrugell (1926-1939); dos dietaris d'Irene Rocas, corresponsal a Palafrugell de Mn. Alcover (1861-1910 i 1912-1913) i 14 fotografies familiars (s. XIX-1950); dues fotografies de l'orquestra La Principal de Palafrugell (s. XX).

Arxiu Històric Comarcal de Santa Coloma de Farners: fons de l'Oficina Liquidadora de Santa Coloma de Farners (1976-1989), 25 m lineals; fons de Registre de la Propietat de Santa Coloma de Farners (1970-1987), 17,6; fons patrimonial Burcet de Blanes (1631-1925), 0,13 m lineals; capbreu o llevador de rendes de Sant Hilari Sacalm (c. 1390), 33 folis.

Arxiu Històric Comarcal de Sant Feliu de Llobregat: fons de l'Ajuntament de Sant Feliu de Llobregat, sèries de comptabilitat (1989-1995) i expedients de llicències d'obres (1993), 63,96 m lineals.

Arxiu Històric Comarcal de Solsona: documents del fons de l'Oficina Comarcal del DARP (1967-1995), 8 m lineals; fons de l'Ajuntament de la Molsosa (s. XIX-

1990), 11 m lineals; 2 llibres del Consell Comarcal de Muntanya del Solsonès (1984-1985); documents d'hisenda del fons del Consell Comarcal del Solsonès (1995), 3,5 m lineals; documents dels fons de la Mancomunitat d'Aigües (1994-1995), 0,8 m lineals i de la Mancomunitat de Serveis del Solsonès (1995), 0,5 m lineals; documents d'hisenda del fons del Centre Tecnològic i Forestal de Solsona (1995), 0,4 m lineals; documents del fons de l'Hospital Comarcal del Solsonès (1995), 1 m lineal; 3 protocols notarials de Solsona (1972); fons del Jutjat de Pau de la Molsosa (s. XIX-1990), 0,5 m lineals; 66 fotografies de la Fira de Sant Isidre de Solsona, 3 documents solts (s. XVIII), 15 cartells (1997-1998), 9 goigs (1950-1997), 24 postals (s. XX) i 3 vídeos (1997-1998).

Arxiu Històric Comarcal de Sort: documentació del Consell Comarcal del Pallars Sobirà (1996), 1 m lineal; fons de l'Ajuntament de Llavorsí (1578-1992), 25,5 m lineals; protocols notarials del districte de Sort (1897), 2 volums.

Arxiu Històric Comarcal de Tàrrega: fons de la Comissió Organitzadora de la Fira del Teatre al Carrer (1981-1997), 30 m lineals i 1.000 fotografies.

Arxiu Històric de Tarragona: fons del comitè d'empresa del Banc Mercantil de Tarragona (1978-1994), 3 m lineals.

Arxiu Històric Comarcal de Terrassa: fons Salvador Cardús i Florensa (1828-1950), un lligall i publicacions.

Arxiu Històric Comarcal del Vendrell: fons documental de l'Ajuntament de Montmell (1855-1970), 60 m lineals; *Llibre de diferents notas de mi, Jaume Marrugat y Vidal, fet vuy als 18 de febrer de any del Senyor de 1712* (389 folis i 35 documents solts).

Arxiu Històric de la Biblioteca de Catalunya: fons personal de Ramon i Francesc A. Masferrer de Vic (Osona) (1874-1883), 5 carpetes.

NOUS INSTRUMENTS DE DESCRIPCIÓ

Novembre-desembre de 1997

Arxiu Històric Comarcal de Figueres: inventaris dels fons de les cambres agràries d'Albanyà i Bassegoda (1944-1994), Biure d'Empordà (1949-1994), Cantallops (1948-1993), Lladó (1943-1994), Llers (1966-1994), Maçanet de Cabrenys (1948-1993), Masarac (1949-1993), Pontós (1942-1993), el Port de la Selva i la Selva de Mar (1942-1994), Sant Climent Sescebes (1940-1993), Sant Miquel de Fluvià (1952-1993) i Viladamat (1944-1993); inventari del fons de la Cooperativa Agrícola de Sant Isidre de Peralada (1936/1943); inventaris dels fons de la Mutualitat Agrària de Cabanelles (1943-1994) i de la Mutualitat Agrària de Terrades (1966-1994).

Arxiu Històric de Girona: catàleg de la sèrie d'expedients de la Comissió Tècnica del Patrimoni del fons Cultura-Generalitat (1981-1991); catàleg de la sèrie d'expedients de la Comissió Provincial del Patrimoni Històrico-Artístic del fons Cultura-Estat (1972-1981); inventari del fons de la Delegació Provincial d'Ensenyament (1912-1959); catàleg de la sèrie de projectes del fons d'Urbanisme i Arquitectura de l'Administració de l'Estat (1947-1980).

Arxiu Històric Comarcal de Montblanc: actualització de l'inventari del fons de l'Ajuntament de les Piles (1963-1993), 2,5 m lineals.

Arxiu Històric Comarcal de Santa Coloma de Farners: catàleg addicional dels documents en paper del mas Vinyes (1559/1933).

Arxiu Històric Comarcal de Sort: inventaris del fons de l'Ajuntament de Gerri de la Sal (1860-1971) i de l'Ajuntament del Baix Pallars (1969-1988); descripció de 101 fotografies de la comarca.

Arxiu Històric de Tarragona: inventaris de les sèries d'actes i expedients de joc (1976-1986) i d'espectacles de braus (1973-1985) del fons del Govern Civil de Tarragona.

Arxiu Històric Comarcal de Terrassa: inventari del fons de l'empresa Casals i Freixa, Scres. de G. Vigo (1945-1972).

Gener-febrer de 1998

Arxiu Històric Comarcal de la Bisbal d'Empordà: inventari del fons patrimonial Riembau de Santa Cristina d'Aro (1253-1934); catàleg de la documentació del mas Nadal de Santa Cristina d'Aro (1642-1793).

Arxiu Històric Comarcal de Figueres: inventaris de les cambres agràries de Cabanes (1973-1994) i Pau (1946-1994); actualització de l'inventari del fons de l'Ajuntament de Colera (1934-1990).

Arxiu Històric de Girona: inventari del fons de la Junta Provincial de Protecció de la Infància (1908-1982); catàleg de la col·leció d'impresos (1574-1894).

Arxiu Històric Comarcal de Montblanc: inventaris dels fons del jutjat de pau de Montblanc (1861-1978) i de Vilaverd (1857-1975).

Arxiu Històric Comarcal de Santa Coloma de Farners: inventari del fons del Registre de la Propietat de Santa Coloma de Farners (1970-11987); catàleg del fons del mas Puig de Riudarenes (1301-1950).

Arxiu Històric Comarcal de Sant Feliu de Llobregat: inventari de les sèries de lleves (1985-1995), del registre d'entrades i sortides de documents (1993-1996), de comptabilitat (1989-1995) i de fiscalitat (1983-1995) del fons de l'Ajuntament de Sant Feliu de Llobregat.

Arxiu Històric de Tarragona: inventari de la sèrie d'autoritzacions de bars i similars (1959-1982) i dels expedients de turisme (1968-1980) del fons del Govern Civil de Tarragona; inventari dels protocols notarials de Tarragona (1897).

Arxiu Històric Comarcal de Terrassa: catàleg de la sèrie de manaments d'hisenda del fons de l'Ajuntament de Terrassa (1924-1965).

Arxiu Històric Comarcal del Vendrell: inventari del fons de l'Ajuntament de Banyeres del Penedès (1817-1990), 104 m lineals.

Arxiu Històric de la Biblioteca de Catalunya: índex alfabètic de l'epistolari de Manuel Cañete (1849-1890).

Arxiu Municipal de Castellar del Vallès: inventari del «Fons sobre la deportació 1939-1945», elaborat per Sílvia Saíz i Ernest Gallart. Es tracta d'una àmplia col·lecció de documents textuals, gràfics i sonors i de bibliografia, tant originals com reproduccions, aplegats durant l'any 1997 a Catalunya i a l'estranger.

AGENDA

Baix Llobregat: *Curs d'iniciació a la recerca històrica del Baix Llobregat: les migracions*, els mesos de març i abril de 1998. Organitzat pel Consell Comarcal del Baix Llobregat des de l'arxiu comarcal i la Fundació Utopia-Joan N. Garcia-Nieto; taula rodona: *La crisi de 1898 i el Baix Llobregat*, el dia 15 de maig, organitzada pel Centre d'Estudis Comarcals del Baix Llobregat a la seu de l'arxiu comarcal. Per a més informació: AHC de Sant Feliu de Llobregat, tel. 93 666 67 03.

Barcelonès: curs sobre *Sistemes integrats de gestió documental en empreses i organismes: metodologia de projectes*, organitzat per la Societat Catalana de Documentació i Informació de Barcelona, els mesos d'abril-juny de 1998; Associació d'Arxivers de Catalunya *Programa de formació continuada: Els sistemes organitzatius de les empreses: gestió total de la qualitat i gestió documental*, els dies 12 i 13 de maig de

1998; curs d'*Anàlisi i avaluació documental. Com fer una bona auditoria*, els dies 18-22 de maig de 1998; *Curs de preservació i conservació de materials contemporanis (paper, tintes i altres)*, els dies 20, 21 i 22 d'octubre de 1998. Per a més informació: Associació d'Arxivers de Catalunya, tel. i fax 93 419 89 55.

Pallars Sobirà: curs sobre *Art Romànic al Pallars*, els dies 13, 20, 27 de març i 4 d'abril de 1998 a la seu de l'Arxiu Històric Comarcal de Sort; conferència *La pintura romànica del Pallars*, el dia 3 d'abril de 1998, per Eduard Carbonell. Per a més informació: AHC de Sort, tel. 973 62 14 09.

Selva: *V Premi Josep Moragues de recerca sobre la comarca de la Selva*, organitzat pel Centre d'Estudis Selvatans. Termini de presentació de treballs: 1 de juny de 1999. Per a més informació: AHC de Santa Coloma de Farners, tel. 972 84 21 46.

Solsonès: conferència *Catalunya i el 1898*, per S. Ponce, el dia 8 de maig a la seu de l'Arxiu Històric Comarcal de Solsona. Organitzada per l'Arxiu Comarcal, la Coordinadora de Centres d'Estudis i el Museu d'Història de Catalunya. Per a més informació: AHC de Solsona, tel. i fax 973 48 15 54.

Vallès Occidental: *III Curs de recerca històrica i filològica aplicada*. Sabadell-Terrassa, 1998-1999. Organitzat per la UAB, la Fundació Bosch i Cardellach de Sabadell, el Centre d'Estudis Històrics de Terrassa, l'Arxiu Històric Comarcal de Terrassa i l'Arxiu Històric de Sabadell. Per a més informació: AHC de Terrassa, tel. 93 733 14 96.

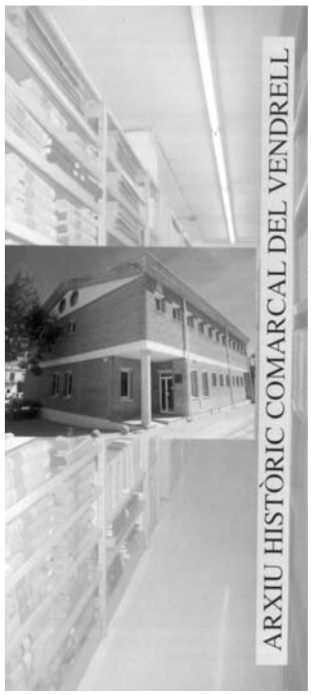

Preservacion fotográfica y prácticas de archivo. La preservación de los primeros positivos directos de cámara. Daguerrotipos, ambrotipos y ferrotipos, els dies 18-22 de maig de 1998. Per a més informació: Huesca Imagen. Diputación de Huesca. Área de Cultura, carrer Porches de Galicia, 4, 22071 Osca, tel. 974 22 73 11 i fax 974 24 31 12.

VI Jornades Espanyoles de Documentació. Els sistemes d'informació al servei de la societat, els dies 29, 30 i 31 d'octubre de 1998 a València. Organitzades per FESABID (Federació Espanyola de Societats d'Arxivística, Biblioteconomia i Documentació). Termini de presentació dels resums de les comunicacions: 10 d'abril de 1998. Per a més informació: FESABID 98, Sra. Maria Moreno, c/ Bisbe Jeroni, 8, 1º 1ª, 46003 València, tel. i fax 96 391 53 94.

XII Jornadas de Archivos Municipales: *El Archivo en el entorno cultural*, els dies 21 i 22 de maig de 1998 al Centre Cultural «La Jaramilla» de Coslada (Madrid). Organitzades per l'Ajuntament de Coslada i el Grupo de Archiveros Municipales de Madrid. Per a més informació: Arxiu Municipal de Coslada, carrer Ocho de Marzo, 6, 28820 Coslada (Madrid), tel. 91 669 52 74 i fax 91 671 18 29.

XII Congresso Brasileiro de Arquivologia. VI Encontro Nacional de Arquivos Privados: Os desafios da Arquivologia rumo ao Terceiro Milenio, del 14 al 19 de juny de 1998 a Jao Pessoa, Paraíba, oganitzat per l'Associació d'Arxivers Brasilers. Per a més informació: Fundaçao Casa de José Américo, Av. Cabo Branco, 3336, Cabo Branco-Jao Pessoa/PB-CEP. 58045-010, tel. 083 226-1095 i fax 083 226-5941.

BIBLIOGRAFIA

ARXIU comarcal del Solsonès. Núm. 1. Solsona: Arxiu Històric Comarcal de Solsona, novembre 1997. 16 pàg.

ARXIU HISTÒRIC COMARCAL DE SOLSONA. Solsona: Consell Comarcal del Solsonès, Ajuntament, Generalitat de Catalunya, 1997 [fullet].

ARXIU HISTÒRIC COMARCAL DEL VENDRELL. El Vendrell: Consell Comarcal del Baix Penedès, Ajuntament, Generalitat de Catalunya, 1997 [fullet].

ARXIU HISTÒRIC DE GIRONA. Informació. Núm. 1 al 4. Girona, febrer 1997 al febrer 1998, 4 f.

ARXIU HISTÒRIC DE TARRAGONA. Butlletí informatiu. Núm. 1. Tarragona, gener de 1998. [4] pàg.

ARXIU municipal Avià. Barcelona: Diputació de Barcelona, 1997 [fullet].

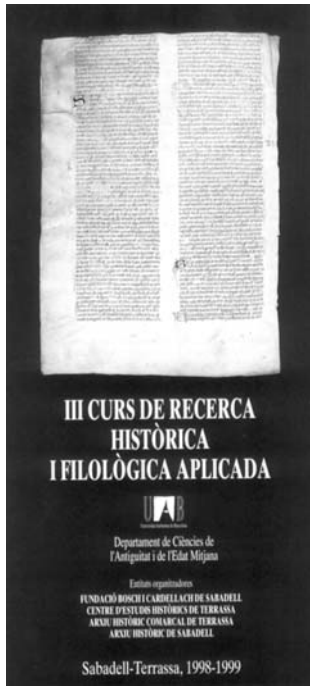

ARXIU municipal Campins. Barcelona: Diputació de Barcelona, 1997 [fullet]

ARXIU municipal Òdena. Barcelona: Diputació de Barcelona, 1997 [fullet]

ARXIU municipal Olvan. Barcelona: Diputació de Barcelona, 1997 [fullet]

ARXIU municipal La Quar. Barcelona: Diputació de Barcelona, 1997 [fullet]

ARXIU de Textos Catalans Antics. Vol. 16. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans, Facultat de Teologia de Catalunya, 1997. 856 pàg.

BOLETÍN de Información. Núm. 1 i 2. Madrid: Centro de Información Documental de Archivos, 1997. 237 pàg.

BUTLLETÍ de l'Arxiu. Butlletí periòdic de l'arxiu municipal de Palafrugell. Núm. 3 (Palafrugell, gener de 1998). 8 pàg.

BUTLLETÍ Informatiu de l'Associació d'Arxivers de Catalunya. Any 9. Núms. 43 i 44, Barcelona, juliol-setembre i octubre-desembre de 1997. 4 i 4 pàg.

COLL I FONT, M. Carme; SABANES I ALBERICH, Anna. «La inventariació de l'arxiu de l'Ajuntament de Banyeres del Penedès». A: *El Cèrvol*. Època III. Núm. 93 (Banyeres del Penedès, setembre-octubre 1997), pàg. 8. També és publicat a «Ajuntament de Banyeres del Penedès. Butlletí = Ayuntamiento de Banyeres del Penedès. Boletín». Núm. 2 (Banyeres del Penedès, 1997), pàg. 11.

DE LUCAS VEGAS, Rafael. «Proyecto de descripción e informatización de protocolos del Archivo Histórico Provincial de Guadalajara: aspectos metodológicos». A: *Fuentes documentales*

y bibliográficas de la historia de Guadalajara (siglos XVI-XIX), (Guadalajara, Asociación de Amigos del Archivo Histórico Provincial de Guadalajara, 1997), pàg. 11-20.

Estudis Històrics i Documents dels Arxius de Protocols. Núm. XV. Col·legi de Notaris de Barcelona, 1997. 350 pàg.

GARAU LLOMPART, I.; RIERA FERRER, J.J.; RIERA VAYREDA, F. *Inventari de l'Arxiu Municipal de Pollença*. Palma: Consell Insular de Mallorca, Ajuntament de Pollença, 1997 (Servei d'Arxius: Instruments de Descripció Documental; 11). 251 pàg.

GONZALVO, G.; HERNANDO, J.; SABATÉ, F.; TURULL, M.; VERDÉS, P. *Els llibres de Privilegis de Tàrrega (1058-1473)*. Barcelona: Fundació Noguera, 1997 (Llibres de Privilegis; 6). 605 pàg.

GROS, M.-S. «El Registre de l'Almoina del monestir de Ripoll. Documents dels segles X-XII». A: *Annals.1995-1996* (Ripoll: s.d.), pàg. 79-89.

MAYANS, Antoni. *Inventari de l'hemeroteca local (1976-1996)*. Olot: Arxiu Històric Comarcal d'Olot, 1997. (Inventaris; 1). 37 pàg.

MAYANS, Antoni. «El fons del Círculo Tradicionalista de Olot y su Comarca». A: *El Plafó. Butlletí d'informació cultural d'Olot*. Núm. 5 (Olot, febrer 1998), pàg. 2.

MAYANS, Antoni.«Galeria d'investigadors». A: *El Plafó. Butlletí d'informació cultural d'Olot*. Núm. 6 (Olot, març 1998), pàg. 2.

Miralls del cel. Arxiu Fotogràfic del Centre Excursionista de Catalunya. Coordinació: S.A.R. Cristina de Borbon, Rosa Casamada. Barcelona: Fundació «la Caixa», 1997. 61 pàg.

MORENO CHACON, Manuel. «L'arxiu de l'Institut d'Ensenyament Secundari Ramon Muntaner de Figueres: notes al quadre de classificació». A: *Annals de l'Institut d'Estudis Empordanesos*. Vol. 30 (Figueres, 1997), pàg. 337-354.

NORMES i procediments de valoració documental per a arxius públics. Taules d'avaluació documental. Codis 1 a 154. Per la Comissió Nacional d'Avaluació i Tria de la Documentació. Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament de Cultura (Normativa Arxivística, 4). 217 pàg.

Notes i dietaris de la família Fina (1561-1878). Estudi, edició i notes a cura d'E. Prat i P. Vila. Palafrugell: Arxiu Municipal, 1997. 124 pàg.

PLADEVALL I FONT, Antoni. *La documentació i l'art medieval*. Barcelona: Reial Acadèmia de Belles Arts de Sant Jordi, 1998. 44 pàg.

PLANAGUMÀ NOGUÉ, Teresa. «L'espistolari de Marià Vayreda». A: *El Plafó. Butlletí d'informació cultural d'Olot*. Núm. 6 (Olot, març 1998), pàg. 5.

SERNA I COBA, Èrika. «L'arxiu de la Confraria de Pescadors del Port de la Selva». A: *Annals de l'Institut d'Estudis Empordanesos*. Vol. 30 (Figueres, 1997), pàg. 355-384.

TORRAS I SERRA, Marc. «Documentació entrada recentment a l'Arxiu de la Ciutat de Manresa». A: *Quadern central*. Núm. 3 (Manresa, hivern 1997), pàg. 4-5.

VICENTE GUITART, Carles. «Programa de suport al patrimoni documental municipal». A: *Dossier de Patrimoni Cultural*. Núm. 96 (Barcelona, octubre 1997), pàg. 1 i 9-12.

ZAMORA I ESCALA, Jaume Enric. «Josep Maria Font i Rius i el salvament dels arxius de Vic durant la guerra civil espanyola». A: *Ausa*. Vol. XVII. Núm. 138 (Vic, 1997), pàg. 277-301.

ARXIU NACIONAL DE CATALUNYA

Els processos civils de la Reial Audiència de Catalunya dels segles XVII-XIX ingressats a l'ANC

Els departaments de Cultura i de Justícia de la Generalitat inicien una important tasca d'organització, conservació i difusió dels arxius judicials de Catalunya. En aquest context el Departament de Justícia s'ha acollit, mitjançant un acord signat el mes de juny de 1997, als serveis del Departament de Cultura, a través de l'Arxiu Nacional, per tal de procedir a l'organització, la instal·lació i la descripció dels plets civils produïts per la Reial Audiència de Catalunya del segle XVII a principi del XIX, que es trobaven al Palau de Justícia de Barcelona.

La Reial Audiència de Catalunya, òrgan superior d'Administració de justícia als segles XV-XIX, té els seus precedents en l'Audiència del rei medieval. Al llarg del segle XIV, el desenvolupament creixent de l'Administració central va comportar la progressiva diferenciació de la funció judicial de la resta de funcions públiques. Fou decisiva la reforma administrativa duta a terme sota el regnat de Pere el Cerimoniós, a partir de la qual es perfila una Audiència centrada en l'activitat judicial que disposa de personal especialitzat i jurisdicció sobre tots els territoris de la Corona.

Al final del segle XV, les reformes de Ferran II organitzaren les audiències d'època moderna, tribunals separats per a cadascun dels regnes de la Corona i especialitzats en l'exercici de la justícia, malgrat que conserven una dimensió política i administrativa. La Reial Audiència de Catalunya, tribunal suprem de justícia del Principat, fou creada a les Corts de Barcelona de 1493 i assolí la seva estructura definitiva el 1599. El seu president era el rei i, en la seva absència, el lloctinent general. S'organitzava en dues sales per a la matèria civil en primera instància i una tercera per a les apel·lacions, integrades totes per un nombre variable de doctors; la primera, sota la presidència immediata del canceller; la segona, del regent de la cancelleria; i la tercera, del magistrat més antic. La tercera sala es transformava en Consell Reial Criminal per l'addició de tres jutges de cort, amb competències en aquesta matèria i sota la presidència del lloctinent general o del regent de la cancelleria en absència del primer. Durant els segles XVI i XVII la importància de la Reial Audiència fou extraordinària.

Finalitzada la Guerra de Successió, el Decret de Nova Planta (1716) transformà profundament la institució, que, a més de la seva funció judicial, esdevingué l'òrgan superior de govern de Catalunya, sota la presidència del capità general. La nova estructura fou establerta a les Ordinacions de 1741. L'any 1834, foren creades les audiències territorials en substitució dels antics tribunals borbònics. L'Audiència Territorial de Barcelona, amb jurisdicció a les quatre províncies, va funcionar com a tal fins al 1988, en què se suprimeixen les audiències territorials, les competències de les quals són transferides a les audiències provincials i al Tribunal Superior de Justícia de Catalunya (1989).

La història de l'arxiu de la Reial Audiència és marcada per l'evolució de l'estructura i funcions de la institució, els canvis de la seva seu i la periòdica manca d'espai per arxivar una producció documental creixent, circumstàncies que sovint van obligar a recórrer a instal·lacions provisionals i a trasllats que no sempre han garantit la seva adequada conservació. Les vicissituds que ha patit el fons són documentades en diversos articles de Fèlix Duran i Cañameras, arxiver de l'Audiència durant la II República, i en un treball inèdit sobre l'Arxiu General de l'Audiència Territo-

rial de Barcelona, de Fabiola Zuleta, actual responsable de l'Arxiu del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya.

Una de les primeres notícies sobre la formació de l'arxiu data de 1503, quan les Corts disposen que, en morir un escrivà de manament, els processos finalitzats que havia incoat fossin degudament custodiats en un arxiu. Aleshores l'Audiència es trobava al Palau Reial, on s'havien habilitat diverses dependències per a l'Administració de justícia. A la primera meitat del segle XVI es publiquen diverses disposicions sobre la correcta instal·lació dels plets a les diferents sales i a mitjan del segle es mana que les sentències del tribunal en matèria civil ingressin a l'Arxiu Reial, que fins al 1773 estigué instal·lat al mateix palau.

Però la creixent necessitat d'espai determinà la construcció d'un nou cos d'edifici adossat al Palau –el Palau del Lloctinent–. Les Corts de 1547 disposaren la construcció del nou edifici, les despeses del qual van anar a càrrec de la Generalitat, i l'any 1585 (Corts de Montsó) s'ordenà que els processos civils i criminals tancats que es guardaven a la sala dels escrivans o estaven en mans de particulars, es conservessin al segon pis de les noves dependències. Les mateixes Corts crearen el càrrec d'arxiver, encomanant-li l'organització de la documentació, separant els plets civils dels criminals, l'elaboració de l'inventari i d'uns índexs alfabètics dels expedients a partir dels cognoms de les parts litigants.

A la darreria del segle XVII, l'arxiver Reart comença l'índex de les sentències del tribunal des del 1504, i les Corts del 1705 ordenen que siguin copiades en registres les conclusions anteriors a 1640 i que se'n faci índex per ordre alfabètic del cognom de les parts.

La reestructuració de l'Audiència a partir del Decret de Nova Planta portà aparellat el trasllat de la seu de la institució al Palau de la Generalitat. El cos normatiu més complet sobre l'arxiu del tribunal dels primers anys de l'etapa borbònica es troba a les Ordinacions de 1741, en compliment de les quals es procedí a la nova organització de l'arxiu, que es va instal·lar a les golfes del palau. Al llarg del segle XVIII nous preceptes i ordinacions especials completen i modifiquen l'organització i el funcionament de l'arxiu i recorden als escrivans l'obligació de lliurar els processos finalitzats. D'altra banda, entre 1773 i 1777, ingressen a l'arxiu els plets de l'etapa precedent, que encara es guardaven al Palau Reial.

A començaments del segle XIX, l'espai de l'arxiu era del tot ocupat. Els lligalls s'amuntegaven al terra, la qual cosa va provocar la desorganització del fons i la retenció de molts plets en mans de particulars. El 1832 es va ampliar el local fins a cinc sales, es van elaborar índexs i inventaris i es féu pública una ordre del Reial Acord que manava a tots els advocats, escrivans, procuradors, a les seves vídues, hereus o marmessors, als botiguers i a qualsevol altra persona que tingués processos acabats o en curs, tant civils com criminals, que els lliurés a l'arxiu de l'Audiència en el termini de vint dies.

L'ordre fou efectiva i a mitjan segle XIX el fons havia augmentat notablement. L'any 1851 l'arxiu custodiava 126.000 processos civils, més de 14.000 causes criminals i un gran nombre d'expedients governatius. La part civil ocupava totalment les 5 sales de l'arxiu, els plets eren classificats per escrivans i ordenats per la inicial del cognom de la part demandant i hi havia un índex parcial que començava pels expedients més moderns. Per a les causes criminals, que es guardaven a les golfes en molt males condicions, s'hagué d'habilitar una altra dependència i sembla que no es procedí a la seva organització fins al 1879.

Entre 1851 i 1853 l'Arxiu Reial fou traslladat al Palau del Lloctinent. Les sales que va deixar lliures al Palau de la Generalitat van ser ocupades per l'arxiu de l'Audiència. Malgrat l'ampliació, l'estat de la documentació continuava essent lamentable. Segons una memòria del regent del 7 de maig de 1853 «*apenas podía colocarse en los estantes la quinta parte de los procesos*». El problema de l'espai s'agreujà l'any 1854 arran de l'ingrés de 518 volums de les sentències del tribunal que la institució havia reclamat a l'Arxiu Reial quan aquest fou traslladat al Palau del Lloctinent.

El 12 de maig de 1854 es va crear la Junta de l'Arxiu de l'Audiència per tal de fer una tria i eliminació dels plets a fi de solventar la manca d'espai. Aquesta fou una pràctica corrent durant tota la segona meitat del segle XIX i primer terç del XX, que reduí sensiblement el fons.

L'any 1908 es va inaugurar la nova seu de l'Audiència Territorial al Palau de Justícia, en la qual l'arxiu passà a ocupar part del segon pis. Segons el Dr. Jaume Riera, responsable de l'arxiu entre 1979 i 1983, els plets civils s'havien traslladat feia poc a les golfes del nou edifici, on les condicions eren del tot deficients per a la conservació de la documentació.

Segons diversos informes de la Secció d'Arxius de la Generalitat (ANC), a l'inici de la guerra de 1936-1939, una part dels fons de l'Audiència van ser cremats davant del Palau de Justícia. Probablement, aquest fou el destí de la major part dels plets criminals, tal com apunta J. Riera. El 16 d'octubre de 1937, la Generalitat dictà una ordre disposant que la documentació de l'Audiència anterior a 1800 fos transferida a la Secció d'Arxius. Una part dels fons es va repartir en un principi entre la casa Guarro de Sarrià i el dipòsit de l'Esperança, per després traslladar-se al monestir de Pedralbes; mentre que altres sèries es van portar a l'Arxiu de la Corona d'Aragó. Finalitzada la guerra, la documentació dipositada a Pedralbes fou retornada a l'arxiu de l'Audiència, on va ser instal·lada en diverses dependències sense cap criteri. Una part ha restat a l'Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona.

Entre 1971 i 1977 foren ingressats processos civils a l'ACA: un total de 13.547 plets, els quals foren descrits individualment en uns repertoris de lliurament que encara es conserven. Sembla que la selecció dels documents, que es trobaven a les golfes del palau, va ser molt arbitrària, seguint criteris estètics o el seu estat de conservació. Després de 1977 es van fer altres ingressos de processos civils a l'ACA, però sense inventariar.

L'any 1983, acabades les obres de remodelació del palau, l'arxiu s'instal·la on és avui i els plets que restaven a les golfes es traslladen, contravenint el criteri de l'arxiver J. Riera, a les dues sales en què es trobaven actualment, les quals no reuneixen les condicions mínimes d'un dipòsit d'arxiu.

Actualment, a l'ACA hi ha 600 metres lineals de documentació de la Reial Audiència inventariats i uns 300 metres lineals de plets civils sense inventariar. L'any 1996 el Departament de Justícia va publicar a la col·lecció de Textos Jurídics Catalans una selecció de documents d'aquests processos custodiats a l'ACA. Al Palau de Justícia van restar més de 400 metres lineals de plets civils pendents de descripció, la major part dels quals són l'objecte del present acord entre l'esmentat Departament i l'ANC, on s'han traslladat per fer-ne el tractament.

Malgrat l'estat de desorganització general en què es troba aquesta part del fons, hi ha documentació que presenta traces d'una antiga organització per escrivans i lletres inicials dels cognoms de la part demandant dels plets, i molts expedients continuen instal·lats en lligalls fets en funció d'aquests criteris, alguns dels quals etiquetats. L'estat de conservació de la documentació és molt deficient: humitat, brutícia i agents microbiològics. El tractament el fa un equip format per J. Zamora i G. Castanyer, sota les directrius tècniques i el suport de l'Àrea dels Fons de l'Administració de l'ANC, que n'ha dissenyat el projecte. El procediment de treball és el següent:

1. Estudi de la institució i de la seva producció documental a partir de la legislació, bibliografia i entrevistes amb arxivers i estudiosos del fons.
2. Desinfecció de la documentació.
3. Identificació i organització de la sèrie, respectant, quan és possible, l'organització original.
4. Neteja i arxivatge en carpetes i arxivadors normalitzats.
5. Descripció informatitzada a nivell d'inventari, basada en les agrupacions per escrivans i lletres que presenta la sèrie.

L'objectiu immediat del tractament és el salvament i el control d'una documentació en situació de risc, mitjançant unes condicions d'instal·lació i descripció que garanteixin la seva conservació, identificació i localització. Aconseguit aquest objectiu, es podrà treballar en un instrument de descripció més detallat que posi a l'abast de l'investigador tot el potencial d'una documentació d'un valor històric extraordinari.

Maria Utgés i Vallespí

Ingressos (novembre-desembre de 1997)

Àrea dels Fons de l'Administració: Generalitat de Catalunya. Departament de Governació, expedients de màquines recreatives, pressupostos municipals i expedients del pla d'obres i serveis de Catalunya (1984-1995), 418 m lineals; Departament de Cultura, expedients i registres del Dipòsit Legal (1958-1970), 28 m lineals; Departament d'Indústria, Comerç i Turisme, expedients de línies d'alta tensió (1951-1981), 98,3 m lineals; Departament d'Indústria, Comerç i Turisme, expedients sancionadors en matèria de consum i disciplina de mercat (1965-1978), 31,2 m lineals; expedients sancionadors en matèria de disciplina turística (1965-1978), 16,2 m lineals; llibres de registre de documents de la Delegació Provincial d'Indústria de Barcelona (1947-1981), 8,3 m lineals; expedients d'ajuts als comerciants arran dels aiguats (1982-1983), 1,4 m lineals; Comissió Mixta per al traspàs de serveis, pressupost de 1932 i llibre de visites (1930-1937), 0,1 m lineals; Departament de la Presidència, disposicions en castellà (1984-1989), 6,6 m lineals.

Àrea dels Fons Històrics: *Fons d'empreses*: Estabanell y Pahísa SA (1896-1981), 25 m lineals; S. Astals de Terrassa (1943-1969), 0,4 m lineals; Serra Feliu SA de l'Ametlla de Merola (1941-1990), 0,1 m lineals; *Fons patrimonials*: Família Ferrer-Guilleuma (1671-1940), 0,1 m lineals; Llinatge Pallejà (Olzina-Feu) (1530-s.XIX), 0,5 m lineals; Llinatge Pallejà de Saleta (1675-1953), 0,1 m lineals; *Fons personals*: Amadeu Hurtado - Antoni Rovira i Virgili (epistolari) (1947-1949), 0,1 m lineals; Josep Andreu i Abelló (1927-1981), 1 m lineals; Joaquim Juanola (anys 40-60), 0,5 m lineals; Agustí de Semir (1950-1990), 7 m lineals; Miquel Fernández-Cavero i Bonafont (1933-1937), 0,5 m lineals; cardenal Isidre Gomà i Tomàs (1931-1936), 0,1 m lineals; Ferran Soldevila (1910-1971), 2 m lineals; Ramon Rucabado i Comerma (1907-1914), 0,5 m lineals; Narcís Verdaguer i Callís- Francesca Bonnemaison (1910-1923), 0,1 m lineals.

Àrea dels Fons d'Imatges, Gràfics i Audiovisuals: col·lecció fotogràfica sobre els aiguats del Vallès, 122 positius de les inundacions a Terrassa i de la visita del general Franco (1962-1963); Generalitat de Catalunya. Departament de la Presidència, 79 àlbums fotogràfics corresponents a obsequis al president de la Generalitat (1980-1996); E. Janer i Amargós, imatges de l'Ecomuseu de la Vall de Ribes de Freser (s. XX), 837 negatius i 69 positius.

Ingressos (gener-febrer de 1998)

Àrea dels Fons Històrics: *Fons d'associacions*: Federació de Cors de Clavé (1850-1983), 40 m lineals; Moviment Gai (A. de Fluvià i Escorsa) (1927-1996), 15 m lineals; Federació Catalana de Futbol (1991-1995), 27 m lineals; *Fons d'empreses*: Augusto Corrons y Compañía de Barcelona (1908-1916), 0,1 m lineals; Indústria Tèxtil Tomàs SA de Sant Quirze de Besora (1869-1996), 0,4 m lineals; J. Espona SA de Sant Joan de les Abadesses (s.XX), 100 m lineals; Editorial Teide SA (1955-1980), 1 m lineal; *Fons personals*: Joan Blázquez Arroyo (1944-1974), 0,1 m lineals; Josep Pous i Pagès (1827-1969), 4,5 m lineals; Eduard Palanques i Granell (1912-1993), 0,5 m lineals.

Àrea dels Fons d'Imatges, Gràfics i Audiovisuals: J. Pous i Pagès, 404 positius, 78 negatius i 2 gravats; Moviment Gai, 19 positius; Federació dels Cors de Clavé, 24 cartells de gran format, 10 positius i 1 placa de vidre; J. Blázquez Arroyo, 4 diplomes i 19 positius.

Crònica d'activitats

Signatura del contracte de dipòsit del fons Ferran Soldevila a l'ANC**,** en un acte presidit pel senyor Joan Maria Pujals i Vallvè, conseller de Cultura, el senyor Gerard Soldevila i el senyor J. M. Sans i Travé, el 21 de novembre de 1997.

Cursos: *Curs de comptabilitat històrica aplicada a l'arxivística*, del 10 al 12 de novembre de 1997; *Curs de comptabilitat empresarial aplicada a l'arxivística*, del 24 al 26 de novembre de 1997; *Curs sobre inventari i catalogació de fons fotogràfics*, el 4 i 5 de desembre de 1997; *Curs sobre la gestió documental i la seva implementació a les administracions públiques*, el dies 11 i 12 de desembre de 1997. Organitzats pel Departament de Cultura, cursos AFCAP; *Curs sobre arxivística i documentació*, del 24 al 28 de novembre. Organitzat per l'EAPC i el Departament d'Ensenyament, curs AFCAP; *Curs sobre arxivística i documentació*, del 24 al 28 de novembre. Organitzat per l'EAPC i el Departament d'Economia i Finances, curs AFCAP; *Curs sobre arxivística i documentació*, de l'1 al 5 de desembre de 1997. Organitzat per l'EAPC i el Departament de Justícia, curs AFCAP.

Exposicions: cessió temporal de documents per a *El Franquisme i la Transició*, al Museu d'Història de Catalunya, del 20 al 30 de novembre de 1997, organitzada per la Coordinadora de Centres d'Estudis de Parla Catalana.

Cicles de conferències: *Semblances i Entitats,* el 25 de novembre de 1997 *Alexandre Galí*, per J. Galí i Herrera; el 27 de gener de 1998 *Pau Casals,* per M. Albet. *La vida monàstica (II): El món del Císter*, el 22 de gener de 1998 *La fundació del Císter: Introducció als comtats catalans. Les filiacions. Evolució fins a l'actualitat*, per A. Masoliver; el 29 de gener de 1998 *L'arquitectura del Císter*, per N. de Dalmases; el 5 de febrer *La vida quotidiana als monestirs cistercencs a l'època medieval: oració, treball i cultura,* per G. Gonzalvo; el 12 de febrer de 1998 *El monestir de Poblet en la seva història,* per P. Agustí Altisent; el 19 de febrer de 1998 *Una comunitat cistercenca avui: Santa Maria de Vallbona*, per M. F. Roquet-Jalmar i Ensesa; el 31 de gener de 1998 visita als monestirs de Vallsanta, la Bobera i Vallbona de les Monges; el 28 de febrer de 1998 *Acte Institucional a Poblet* arran dels 900 anys de la fundació del Císter. Organitzat per l'Associació d'Amics de la UNESCO de Sant Cugat-Valldoreix amb la col·laboració de l'ANC.